

Festival of Lessons and Carols

De aanbidding door de herders, Rembrandt van Rijn

Projectcantorij Vorden en Doesburg onder leiding van Wilbert Berendsen
met medewerking van Mirjam Berendsen, orgel
lezingen verzorgd door lectoren uit de beide kerken

Martinikerk Doesburg
15 december 2024, 17:00 uur

Voorganger: ds Elise Wijnands
koororgel: Els van der Meij

Dorpskerk Vorden
22 december 2024, 19:30 uur

Voorganger: Jaap Harmsen

Protestantse Gemeente Angerlo/Doesburg, Raad van Kerken Vorden en omgeving, Protestantse Gemeente Vorden, Geloofsgemeenschap Christus Koning/H. Antonius van Padua, Vorden

Het Festival of Lessons and Carols is een feestelijk geheel van lezingen en liederen. Het Festival of Nine Lessons and Carols is een al vele decennia geleden overgewaaid traditie uit Engeland. De vorm gaat terug tot de metten van Kerstnacht, waarin drie keer drie lezingen centraal stonden.

In het eind van de negentiende eeuw combineerde Edward White Benson de negen lezingen met bekende volksliederen, carols, die veel eenvoudiger waren dan de psalmen en reponsoriale gezangen die in de metten gebruikt werden en die een zeer geofefende schola cantorum vereisten. Toen in 1918, meer dan honderd jaar geleden dus, zijn ontwerp van het Festival of Nine Lessons and Carols werd aangepast voor gebruik in de kapel van het Kings College te Cambridge, werden deze diensten zeer bekend en geliefd in het hele Angelsaksische taalgebied en ver daarbuiten. Ook de jaarlijkse uitzending door de BBC sinds 1928 van deze dienst in Cambridge heeft daar uiteraard aan bijgedragen.

Zoals een echte Lutheraan weet dat het Advent is zodra *Nun komm der Heiden Heiland* wordt gezongen, zo weet de Engelsman bij het horen van het vaste openingslied *Once in royal David's city* dat het Kerstfeest op handen is.

In deze dienst is ervoor gekozen om lezingen en gebeden in het Nederlands te laten klinken, evenals een aantal samenzangliederen. De beroemdste liederen zingen we wel in het Engels: *Once in royal David's city, O come, all ye faithful* en *It came upon the midnight clear*. Het Liedboek dat in 2013 verscheen biedt van vele bekende carols prachtige vertalingen en bewerkingen, zodat het mysterie van de geboorte van Christus even mooi naar voren komt als in de bekende Engelse teksten van de door de cantorij gezongen carols.

Preludium orgel: Preludium G-Dur, Johann Sebastian Bach (1685-1750)

—*allen staan*—

Processional: Once in royal David's city

solo 1 Once in royal David's city *gezongen door Meike van Dieren*

stood a lowly cattle shed,
where a mother laid her baby
in a manger for his bed:
Mary was that mother mild,
Jesus Christ her little child.

cantorij 2 He came down to earth from heaven
who is God and Lord of all,
and his shelter was a stable,
and his cradle was a stall;
with the poor and mean and lowly
lived on earth our Saviour holy.

allen 3 And through all his wondrous childhood
he would honour and obey,
love and watch the lowly maiden,
in whose gentle arms he lay:
Christian children all must be
mild, obedient, good as he.

4 For he is our childhood's pattern,
day by day like us he grew,
he was little, weak, and helpless,
tears and smiles like us he knew;
and he feeleth for our sadness,
and he shareth in our gladness.

5 And our eyes at last shall see him,
through his own redeeming love,
for that child so dear and gentle
is our Lord in heaven above;
and he leads his children on
to the place where he is gone.

6 Not in that poor lowly stable,
with the oxen standing by,
we shall see him; but in heaven,
set at God's right hand on high;
where like stars his children crowned
all in white shall wait around.

tekst: C.F.Alexander, mel: H.J. Gauntlett,
zetting A.H. Mann en D. Willcocks

—*allen zitten*—

Welkom

Gods geloften en groet

voorganger In de naam van de Vader, de Zoon en de Heilige Geest.

allen Amen.

voorganger Genade zij u en vrede.

allen Amen.

Openingsgebed

voorganger ...

allen Amen.

Cantorij: O Emmanuel

O Emmanuel, our King and Lawgiver,
Hope of all nations, and their Saviour;
come and save us!

tekst: 7^e antifoon voor advent, muziek John Stainer

O Immanuël, onze Koning en Wetgever, Hoop van alle volken en hun redder; kom en red ons!

Eerste lezing: Genesis 3: 8-15, 17-19

Carol: The truth sent from above

1 This is the truth sent from above,
the truth of God, the God of love;
therefore don't turn me from the door
but hearken all, both rich and poor.

2 The first thing that I will relate,
that God at first did man create;
the next thing which to you I tell –
woman was made with him to dwell.

3 Then after this 'twas God's own choice
to place them both in paradise,
there to remain from evil free
except they ate of such a tree.

4 But they did eat, which was a sin,
and thus their ruin did begin –
ruined themselves, both you and me,
and all of our posterity.

5 Thus we were heirs to endless woes
till God the Lord did interpose;
and so a promise soon did run:
that he'd redeem us by his Son.

tekst: anon. Muziek: Ralph Vaughan Williams

Tweede lezing: Genesis 22: 15-18

Samenzang: Licht in onze orgen

- allen* 1 Licht in onze ogen, / redder uit de nacht,
geldt uw mededogen / nog wie U verwacht?
- cantorij* 2 Als der mensen trooster / roepen wij U aan:
noem de namelozen / met een nieuwe naam!
- allen* 3 Herder, wil behoeden, / wie in 't duister valt.
Keer hun lot ten goede, / licht dat stralen zal!
- cantorij* 4 Bloesem in de winter, / roze dageraad,
wees ons teken dat de / zon verschijnen gaat!
- allen* 5 Regen uw gerechtigheid / en bevrucht de aard,
tot de trouw ontkiemt en / vrede bloeien gaat!

Liedboek 463

Derde lezing: Jesaja 9: 1-6

Carol: In the bleak midwinter

In the bleak midwinter frosty winds made moan,   *gezongen door Meike*
Earth stood hard as iron, water like a stone;   *van Dieren*
Snow had fallen, snow on snow, snow on snow,
In the bleak midwinter long ago.

Our God, Heav'n cannot hold him nor earth sustain;
Heav'n and earth shall flee away when he comes to reign:
In the bleak midwinter a stable place sufficed.
The Lord God Almighty Jesus Christ.

Enough for him, whom cherubim worship night and day,
A breastful of milk and a mangerful of hay:
Enough for him, whom angels fall down before,
The ox and ass and camel which adore.

What can I give him poor as I am?
If I were a shepherd I would bring a lamb,
If I were a Wise Man I would do my part,
Yet what I can I give him, give my heart.

tekst: Christina Rosetti, muziek: Harold Darke

Vierde lezing: Jesaja 11: 1-4, 6-9

Samenzang: Een ster ging op uit Israël

cantorij 1 Een ster ging op uit Israël
na duizend en één nacht.
Een oud verhaal werd doorverteld,
een lied klonk onverwacht.
Dit was het uur van onze God,
een mensenzoon gelijk,
die onze naam draagt en ons lot
die nacht begon zijn rijk.

allen 2 De herders hebben het gezien
in de geboortestal:
daar was het vrede en sindsdien
zingt elk dat overal.
Daar was het leven argeloos,
verlosten waren zij.

Dor hout ging bloeien als een roos,
woestijn werd tot een wei.

- 3 Gij morgenster en mensenzoon,
breng ons de nieuwe tijd,
waarin de wereld wordt bewoond
door uw gerechtigheid.
Dan is uw heil aan ons geschied,
u allen even na, -
dan zingt de schepping weer dit lied
tot in de gloria.

Liedboek 496

Vijfde lezing: Lucas 1: 26-35, 38

Samenzang: Sanctum nomen Domini magnificat anima mea

The image shows a musical score for a hymn. It consists of two systems of music, each with a vocal line (treble clef) and a piano accompaniment line (bass clef). The key signature is one flat (B-flat) and the time signature is 4/4. The first system is marked with a '1.' and contains the lyrics: 'Sanc-tum no-men Do-mi-ni mag-ni-fi-cat'. The second system is marked with a '2.' and contains the lyrics: 'a-ni-ma me-a. mag-ni-fi-cat a-ni-ma me-a.' The piano accompaniment features a steady bass line and chords that support the vocal melody.

Liedboek 874

Carol: A maiden most gentle

A maiden most gentle and tender we sing
Of Mary the mother of Jesus our King
Ave, Ave, Ave Maria.

How blest is the birth of her heavenly child
Who came to redeem us in Mary so mild
Ave, Ave, Ave Maria.

The archangel Gabriel foretold by his call
The Lord of creation and Saviour of all
Ave, Ave, Ave Maria.

Three kings came to worship with gifts rich and rare
And marveled in awe at the babe in her care
Ave, Ave, Ave Maria.

Rejoice and be glad at this Christmas we pray
Sing praise to the Savior, sing endless Amen
Ave, Ave, Ave Maria.
Ave, Ave, Ave Maria.

Tekst: Andrew Carter, muziek: Trad. Frans, arrangement Andrew Carter

Zesde lezing: Lucas 2: 3-7

Samenzang: It came upon the midnight clear

- cantorij* 1 It came upon the midnight clear,
That glorious song of old,
From angels bending near the earth
To touch their harps of gold;
"Peace on the earth, good will to all
From heav'n's all-gracious King;"
The world in solemn stillness lay
To hear the angels sing.
- allen* 2 Still through the cloven skies they come,
With peaceful wings unfurled,
And still their heav'nly music floats
O'er all the weary world;
Above its sad and lowly plains
They bend on hov'ring wing,
And ever o'er it Babel sounds
The blessed angels sing.
- cantorij* 3 Yet with the woes of sin and strife
The world has suffered long;
Beneath the heav'nly hymn have rolled
Two thousand years of wrong;
And waring humankind hears not

The tidings which they bring:
O hush the noise and cease your strife
And hear the angels sing.

allen 4 For, lo, the days are hast'ning on,
By prophets seen of old,
When with the ever-circling years
Shall come the time foretold,
When peace shall over all the earth
Its ancient splendors fling,
And all the world give back the song
Which now the angels sing.

Tekst: E.H. Sears, muziek: Trad. Engels, zetting Arthur Sullivan, David Willcocks (vs 4)

Zevende lezing: Lukas 2: 8-16

Carol: Torches

Torches, torches, run with torches
All the way to Bethlehem!
Christ is born and now lies sleeping;
Come and sing your song to him!

Ah, Roro, Roro, my baby,
Ah Roro, my love, Roro;
Sleep you well, my heart's own darling,
While we sing you our Roro.

Sing, my friends, and make you merry,
Joy and mirth and joy again;
Lo, he lives, the King of heaven,
Now and evermore. Amen.

tekst: J.B. Trend, muziek: John Joubert

Ren met brandende toortsen naar Bethlehem! Christus is geboren en ligt nu te slapen. Kom en zing je lied voor Hem! Ach, mijn geliefde kindje, slaap zacht terwijl wij voor jou ons wiegelied zingen. Zing, mijn vrienden en wees blij! Ja, Hij leeft, de Koning der hemelen, nu en voor eeuwig, amen.

Samenzang: Hoor de engelen zingen de eer

allen: 1. Hoor, de engelen zingen de eer
van de nieuw geboren Heer!
Vrede op aarde, 't is vervuld:
God verzoent der mensen schuld.

Voeg u, volken, in het koor,
dat weerklinkt de hemel door,
zing met algemene stem
voor het kind van Betlehem!
Hoor, de engelen zingen de_eer
van de nieuwgeboren Heer!

2. Hij, die heerst op 's hemels troon,
Here Christus, Vaders Zoon,
wordt geboren uit een maagd
op de tijd die God behaagt.
Zonne der gerechtigheid,
woord dat vlees geworden zijt,
tussen alle mensen in
in het menselijk gezin.
Hoor, de engelen zingen de_eer
van de nieuwgeboren Heer!

3. Lof aan U die eeuwig leeft
en op aarde vrede geeft,
Gij die ons geworden zijt
taal en teken in de tijd,
al uw glorie legt Gij af
ons tot redding uit het graf,
dat wij ongerept en rein
nieuwgeboren zouden zijn.
Hoor, de engelen zingen de_eer
van de nieuwgeboren Heer!

tekst: Charles Wesley – ‘Hark! the herald angels sing’, vertaling Willem Barnard,
muziek Felix Mendelssohn-Bartholdy – Mendelssohn, descant David Willcocks

Achtste lezing: Matteüs 2: 1-11

Carol: Ding Dong! Merrily on high

1. Ding dong merrily on high,
In heav'n the bells are ringing:
Ding dong! verily the sky
Is riv'n with angel singing.
Gloria, Hosanna in excelsis!
2. E'en so here below, below,
Let steeple bells be swungen,
3. Pray you, dutifully prime
Your matin chime, ye ringers;
May you beautifully rime
Your evetime song, ye singers.

And "Io, io, io!"
By priest and people sung.
Gloria, Hosanna in excelsis!

Gloria, Hosanna in excelsis!

tekst: G.R. Woodward, melodie: oud Frans kerstliedje, zetting: Ch. Wood

Samenzang: In een koude winternacht

- allen* 1 Toen midden in de wintertijd geen vogel werd gehoord,
verlieten engelen zingende de hoge hemelpoort.
Zij daalden langs de sterren neer.
Hun lied ging over God de Heer,
dat Hij mensen bemint, mensen bemint, in excelsis gloria.
- vrouwen* 2 De herders in het open veld gezeten rond het vuur,
vernamen zó dat Jezus was geboren in dat uur,
de Heiland eeuwenlang verwacht.
De engelen zongen in de nacht,
dat Hij vrede ons brengt, vrede ons brengt, in excelsis gloria.
- mannen* 3 Drie oude koningen van ver trotseerden weer en wind
op zoek naar de geheimen van dit pasgeboren kind.
Zij bogen zich voor Jezus neer
en zij verstonden: Hij is Heer
over leven en dood, leven en dood, in excelsis gloria.
- allen* 4 Wij kinderen van een nieuwe tijd vieren het oude feest
van Hem die na ons komen zal en voor ons is geweest.
Hij is geboren in de nacht
en heeft de wereld 't licht gebracht.
Zing nu: ere zij God, ere zij God, in excelsis gloria.

Liedboek 495

—*allen staan*—

Negende lezing: Johannes 1: 1-14

Samenzang: O come, all ye faithful

- allen* 1 O come, all ye faithful, joyful and triumphant,
O come ye, O come ye to Bethlehem;
come and behold him born the King of Angels:

Refrein:

O come, let us adore him,
O come, let us adore him,
O come, let us adore him, Christ the Lord!

- cantorij* 2 God of God, Light of Light,
lo! he abhors not the Virgin's womb;
very God, begotten, not created: *refrein*
- allen* 3 See how the shepherds, summoned to his cradle,
leaving their flocks, draw nigh with lowly fear;
we too will thither bend our joyful footsteps: *refrein*
- 4 Lo! star-led chieftains, Magi, Christ adoring,
offer him incense, gold, and myrrh;
we to the Christ child bring our heart's oblations: *refrein*
- cantorij* 5 Child, for us sinners poor and in the manger,
fain we embrace thee, with awe and love;
who would not love thee, loving us so dearly? *refrein*
- allen* 6 Sing, choirs of angels, sing in exultation,
sing, all ye citizens of heaven above;
glory to God in the highest: *refrein*

tekst: Trad. Muziek: Adeste Fidelis, anon, bewerking David Willcocks

Slotgebed

voorganger ...

allen Onze Vader die in de hemel zijt,
Uw naam worde geheiligd.
Uw koninkrijk kome.
Uw wil geschiede, op aarde zoals in de hemel.
Geef ons heden ons dagelijks brood.
En vergeef ons onze schulden
zoals ook wij onze schuldenaars vergeven.
En leid ons niet in verzoeking,
maar verlos ons van de boze.
Want van U is het koninkrijk
en de kracht en de heerlijkheid
in eeuwigheid. Amen.

Zegen

voorganger ...

allen   Amen.

Recessional: Wij trekken in een lange stoet

- allen
1. Wij trekken in een lange stoet
op weg naar Betlehem,
wij gaan uw koning tegemoet,
o stad Jeruzalem!
Gezegend die zijn komst begroet
en knielen wil voor Hem!
Wij loven U, koning en Heer, koning en Heer,
Wij loven U, koning en Heer!
  2. Al zijt Gij nu nog maar een kind
zo kwetsbaar, teer en klein,
wij weten dat het rijk begint
waarvan Gij Heer zult zijn,
een rijk waarin de vrede wint
van oorlog en van pijn.
Wij loven U, koning en Heer, koning en Heer,
Wij loven U, koning en Heer!
  3. Al gaat de vijand in het rond,
de koning van het kwaad,
al dreigt hij met zijn grote mond
dat hij U eens verslaat,
straks ligt hij dodelijk gewond
wanneer zijn rijk vergaat!
Wij loven U, koning en Heer, koning en Heer,
Wij loven U, koning en Heer!
  4. Wij gaan op weg naar Betlehem,
daar ligt Hij in een stal
die koning in Jeruzalem
voor eeuwig wezen zal!
Laat klinken dan met luider stem
en blij bazuingeschal:

Wij loven U, koning en Heer, koning en Heer,
Wij loven U, koning en Heer!

tekst: André Troost, Liedboek 506,
melodie: Engeland 18e eeuw *God rest you merry, Gentlemen*, zetting: David Willcocks

—*allen gaan zitten*—

Postludium orgel

Bij de uitgang kunt u een vrije gift doen die ten goede komt aan de instandhouding van deze diensten.

Volgt u de dienst online? ook dan kunt u uw bijdrage aan de collecten geven!
Via bijpassende link of QR-code komt u op de internetpagina van onze gemeente waar u een gift kan doen. Klik op de actie Gift/donatie: 1e collecte is diaconie, 2e collecte kerk.

De bijpassende link is : <https://site.skgcollect.nl/37/gift/formulier.html?id=4567> . Wilt u uw gift overmaken via uw eigen bank? Dat kan ook. Vermeld er dan de datum en het doel van de collecte bij.

1e collecte voor diaconie: NL78TRIO 0198 3060 16 t.n.v. Diaconaat van de Protestantse Gemeente te Angerlo-Doesburg

2e collecte voor kerk: NL06RABO 0373 7152 42 t.n.v. CvK Protestantse Gemeente te Angerlo-Doesburg.

In deze dienst: ouderling: Anne Mieke Luykx, Meerdere lectoren, beeld en geluid: Amos Klooster, koster: Gerard Verstraete

**De Protestantse Gemeente Angerlo/Doesburg en de Raad van Kerken te
Vorden wenst u gezegende Kerstdagen en een gelukkig Nieuwjaar!**

U bent van harte welkom in de diensten rond Kerstmis:

Vorden:

24 december 20.30 en 22.30 uur: Kerstnachtdienst in de Dorpskerk

25 december 10.00 uur: Kerstmorgendienst in de Dorpskerk

Doesburg:

24 december 22.00 uur: Kerstnachtdienst in de Martinikerk

25 december 10.00 uur: Kerstmorgendienst in de Martinikerk

